

ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ

Του Dr. Χρίστου Πατσάλη

Σύμφωνα με την τελευταία μεταρρύθμιση, ο ρόλος του σχολείου δεν είναι μόνον εκείνος του απλού υποδοχέα της κεντρικής εκπαιδευτικής πολιτικής, αλλά και του φορέα της προσαρμογής της, κατά τρόπο που να εντάσσεται, η πολιτική αυτή, στις ιδιαίτερες συνθήκες της σχολικής μονάδας και στις ανάγκες της τοπικής κοινωνίας. Με την ενεργοποίηση αυτής της οργανωτικής λειτουργίας του σχολείου επιτυγχάνεται η ενίσχυση του ρόλου των τοπικών κοινωνιών. Ευθύνες όμως και αρμοδιότητες για την οργάνωση και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης έχουν εκχωρηθεί και στην τοπική αυτοδιοίκηση (Τ.Α.). Η μεταβίβαση σε αυτήν, της ακίνητης και κινητής περιουσίας των σχολείων, των αρμοδιοτήτων επισκευής και συντήρησης των σχολικών κτιρίων, της διαχείρισης και κατανομής των πιστώσεων για την αντιμετώπιση των λειτουργικών αναγκών των σχολείων, καθώς και η σύσταση των συλλογικών «οργάνων λαϊκής συμμετοχής»: όπως ο Σύλλογος Γονέων, το Σχολικό Συμβούλιο, η Σχολική Επιτροπή και η Επιτροπή Παιδείας του Δήμου, σηματοδοτεί την εμπλοκή των τοπικών αρχών στην τοπική εκπαίδευση στο πλαίσιο της αποστολής της. Φυσικά το εύρος της εκχώρησης αρμοδιοτήτων από την κεντρική εξουσία σε θέματα παιδείας, στις τοπικές αρχές, στη χώρα μας, δεν μπορεί να συγκριθεί με εκείνο των χωρών της Ευρώπης, που φθάνουν από τον καθορισμό του περιεχομένου του αναλυτικού προγράμματος σπουδών, μέχρι την πιστοποίηση και την πρόσληψη του διδακτικού προσωπικού. Όμως το πρώτο βήμα έγινε, το ελληνικό σχολείο στη σύγχρονη έκφρασή του και η Τ.Α συνδέονται μεταξύ τους με αναφορά στην τοπική κοινωνία. Στο πνεύμα αυτής της σύνδεσης, δημιουργούνται ευκαιρίες συνεργασίας για συμμετοχή του σχολείου και της Τ.Α στη ζωή της κοινότητας μέσα από την ανάπτυξη δραστηριοτήτων.

Ιδέες για το περιεχόμενο και τις θεματικές των διαφόρων δραστηριοτήτων μπορούν να αντληθούν από το προγραμματικό πλαίσιο της σχολικής εκπαίδευσης.

Όπως είναι γνωστό, τα Προγράμματα Σπουδών κατατείνουν, μέσω της διάχυσης σε όλα τα γνωστικά αντικείμενα των ιδεών της προστασίας του περιβάλλοντος και της αειφορίας, στο να καταστήσουν το σχολείο μεταξύ των άλλων και Αειφόρο.

Επίσης του δίνουν τη δυνατότητα, με όχημα τη διαθεματική επιλογή, οργάνωση και προσέγγιση της γνώσης: - για μια ουσιαστική παρέμβαση στην προσαρμογή των προγραμμάτων της τυπικής εκπαίδευσης στις τοπικές ιδιαιτερότητες -για την αξιοποίηση και προώθηση των τοπικών δυνατοτήτων -για την έκφραση, διατήρηση και ανάπτυξη της τοπικής πολιτιστικής ταυτότητας και κληρονομιάς.

Αυτά τα δεδομένα όπως παρουσιάστηκαν παραπάνω, θα μπορούσαν να αποτελέσουν εφελκυστικό ανάδειξης ιδεών για ανάπτυξη δραστηριοτήτων, εκ μέρους της σχολικής κοινότητας με κινητοποίηση των μαθητών, το περιεχόμενο των οποίων θα αντλείται από την αειφορία και τον πολιτισμό λαμβάνοντας έκφραση ερευνητική-καλλιτεχνική, με μια δημιουργική προσαρμογή στο περιβάλλον της τοπικής κοινωνίας.

Η υλοποίηση των παραγόμενων ιδεών προκαλεί συνθήκες όπου το σχολείο ανοίγεται στην τοπική κοινωνία, γίνεται ζωντανό κύτταρό της, ενώ παράλληλα διευρύνεται το μαθησιακό πεδίο των μαθητών, αυξάνεται η αυτοπεποίθησή τους, 2 καλλιεργείται η δημιουργικότητα, η επικοινωνία και η συνεργασία.

Οι μαθητές μαθαίνουν να παράγουν διάφορα έργα (ερευνητικά, καλλιτεχνικά) να τα αξιολογούν, να δέχονται την κριτική των άλλων για αυτά, και περαιτέρω να τα δημοσιοποιούν στην κοινότητα. Όλα τα παραπάνω βέβαια είναι συμβατά με τους

γενικότερους στόχους του Προγράμματος Σπουδών (Π.Σ.), και αποτελούν μια άλλη εκδοχή υλοποίησης τους .

Ο κάθε Δήμος, έχοντας συναίσθηση του ρόλου και της ευθύνης του στην ενθάρρυνση και υποστήριξη τέτοιων εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, θα μπορούσε να αναλάβει πρωτοβουλία για την έναρξη της συνεργασίας προς όφελος των μαθητών και της τοπικής κοινωνίας. Ούτως ή άλλως οι προϋποθέσεις υπάρχουν .

Ας παροτρύνουν, λοιπόν, τα σχολεία να οργανώσουν εκδηλώσεις, εν ήδη μαθητικού Φεστιβάλ, με πυρήνα την αειφορία και τον πολιτισμό στο πλαίσιο των δημοτικών κοινοτήτων , με θεατρικά δρώμενα, εικαστικές αποτυπώσεις και λογοτεχνικές παραγωγές . Τα μαθητικά Project θα μπορούσαν να έχουν ως βάση έμπνευσης, ποικίλα θέματα όπως: Την κλιματική αλλαγή, τη μόλυνση της ατμόσφαιρα, το ζήτημα της διαχείρισης του νερού , τις παράκτιες περιοχές σε συνάφεια με τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, την ανάδειξη των ιστορικών μνημείων κ.α.

Η δημιουργία επίσης μαθητικής εφημερίδας ή περιοδικού από τα σχολεία του Δήμου δεν θα ήταν άσχημη ιδέα.

Η συστράτευση των εκπαιδευτικών μαζί με τη δημιουργικότητα και τη φαντασία των παιδιών, μπορούν να εμπλουτίσουν τη θεματολογία και να δώσουν τη δική τους δυναμική στην παραπάνω πρόταση , που είναι ενδεικτική. Τα παιδιά και οι νέοι αρέσκονται να δημιουργούν και να προβάλλουν τα έργα τους . Η θετική ενίσχυση – επιβράβευση, που δέχονται από τους σημαντικούς Άλλους , πολλαπλασιάζει τα κίνητρα για να συνεχίσουν να δημιουργούν με την προσδοκία μιας νέας επιτυχίας. Με τέτοιες βιωματικές πρακτικές «αποσχολειοποιείται», τρόπον τινά, η ιδιότητα του μαθητή και προετοιμάζεται η είσοδός του στην κοινωνία των πολιτών .

Η σημαντικότητα και χρησιμότητα των παραπάνω εναλλακτικών ιδεών, εφ' όσον έτσι αξιολογούνται, θέτει κάθε Δημοτική Αρχή μπρος από την υποχρέωση να φανεί αντάξια των προσδοκιών, που αυτές δημιουργούν.

Αναφορές

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ :

- Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σποδών (Δ.Ε.Π.Π.Σ.)

- Αναλυτικά Προγράμματα Σποδών (Α.Π.Σ.) , ΦΕΚ 303B/13.03.2003 & ΦΕΚ 304B/13.03.2003